

Handelingen – hoofdstuk 13

*Vertaling Bible Commentary van Andrew Wommack
Wiebrig Calderhead, 2008*

Hoofdstuk 13

1 Nu waren er te Antiochië in de gemeente aldaar profeten en leraars, namelijk: Barnabas, Simeon, genaamd Niger, Lucius van Cyrene, Manaën, de zoogbroeder van Herodes, de viervorst, en Saulus.

Opmerking 1 bij Handelingen 13:1: Deze Simeon wordt nergens anders in de Schrift genoemd. Omdat hij Niger wordt genoemd, wat “zwart” betekent, wordt verondersteld dat hij uit Afrika kwam en negroïde was, maar dit kan niet met zekerheid gezegd worden.

Opmerking 2 bij Handelingen 13:1: Lucius van Cyrene is waarschijnlijk dezelfde Lucius die met Paulus samenwerkte en familie van hem was (Rom. 16:21)¹.

Opmerking 3 bij Handelingen 13:1: Het woord “zoogbroeder” beschrijft de relatie van Manaën met Herodes, nl. dat ze aan de borst van dezelfde moeder werden grootgebracht. Volgens Flavius Josephus, de Joodse historicus, was er een zekere Manahem (Hebreeuws voor Manaëm) die voorspelde dat Herodes koning zou worden. Toen deze profetie uitkwam riep Herodes hem bij zich en had grote achting voor hem (Antiq. xv. 10, 5).

Opmerking 4 bij Handelingen 13:1: Deze viervorst Herodes is de Herodes die gewoonlijk Herodes Antipas wordt genoemd (zie opmerking 3 bij Luc. 3:1)². Hij was degene die met de vrouw van zijn broer Philippus trouwde en hierover door Johannes de Doper werd berispt (Matt. 14:3-4; Marc. 6:17-18)³. Hij vermoordde Johannes de Doper en bespote Jezus vlak voordat Hij gekruisigd werd (Luc. 23:8-11)⁴.

2 En terwijl zij vastten bij de dienst des Heren, zei de heilige Geest: Zondert Mij nu Barnabas en Saulus af voor het werk, waartoe Ik hen geroepen heb.

Opmerking 5 bij Handelingen 13:2: Het is erg interessant dat de Schrift zegt dat deze mannen “bij de dienst” van de Heer waren⁵. Hoe kunnen we de Heer dienen? Wat heeft Hij nodig?

De Heer schiep alles om Zijn wil (Openb. 4:11)⁶. De mens werd geschapen om gemeenschap met God te hebben. De zonde zorgde ervoor dat de mens ermee ophield om contact met God te hebben, maar Jezus betaalde voor onze zonden om de mens weer met God te verzoenen (2 Kor. 5:18)⁷. Als we de Heer onze liefde geven door lofprijs, aanbidding en gehoorzaamheid, dan “dienen” wij de Heer.

De Heer "heeft ons nodig" om Zijn liefde te laten zien. De Levitische priesters dienden de Heer (Num. 3:4; Dt. 10:6; 1 Sam. 2:18; 3:1; 1 Kron. 6:32; Heb. 10:11)⁸. De schoonmoeder van Petrus diende Jezus door eten voor Hem klaar te maken en waarschijnlijk door Zijn voeten te wassen, enz. (Mt. 8:15; Mk. 1:31; Lk. 4:39)⁹. Andere vrouwen dienden Jezus door Hem geld te geven (Luc. 8:3)¹⁰. In de hemel zullen duizenden en duizenden Hem dienen door lofprijs en aanbidding (Daniel 7:10)¹¹.

Deze profeten en leraren in Antiochië dienden God door hun lofprijs en aanbidding. Als de Schriften ons aansporen om de Heer te zegenen (Ps. 34:2; 133:1-3; etc.)¹², dragen ze ons niet op om alleen maar de woorden "zegen de Heer" te zeggen. Ze dragen ons juist op om Hem van onze liefde en dankbaarheid te vertellen. Dat zegent God!

Opmerking 6 bij Handelingen 13:2: Hoe sprak de Heilige Geest tot deze mannen? Er is geen aanwijzing dat dit door een hoorbare stem was, maar eerder door de gaven van de Geest die in 1 Korintiërs 12-14 worden uitgelegd. De Heer gebruikte een of meer van deze mannen. Saulus had dit kunnen wegzuiven, maar hij verachtte het profeteren niet (1 Thess. 5:20).

Opmerking 7 bij Handelingen 13:2: Let erop dat de Heer zei: "voor het werk waartoe Ik hen geroepen heb." Een profetie kan nooit de enige basis van onze handelingen zijn. Een ware profetische uitspraak zal altijd bevestigen wat de Heer al in ons hart heeft gesproken. De Heer had al tot Saulus gesproken over wat Hij wilde dat hij zou doen (Hand. 9:15-16; 22:14-15)¹³.

*3 Toen vastten en baden zij, en legden hun de handen op en lieten hen gaan.
4 Dezen dan, door de heilige Geest uitgezonden, trokken naar Seleucië en voeren vandaarnaar Cyprus;*

Opmerking 8 bij Handelingen 13:4: Seleucië was een stad aan de kust van Syrië, ongeveer 30 km van Antiochië. Het was de zeehaven voor Antiochië. Er wordt niet vermeld dat Barnabas en Saulus in Seleucië predikten, vermoedelijk omdat het evangelie al was verkondigd door de gelovigen in Antiochië, en Saulus had de wens om Christus te prediken aan diegenen die het nog niet hadden gehoord (Rom. 15:20)¹⁴.

5 en te Salamis gekomen, verkondigden zij het woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot helper.

Opmerking 9 bij Handelingen 13:5: Salamis was een stad aan de oostkust van Cyprus. De Joden hadden daar synagogen, waar Barnabas en Saulus predikten. Tegenwoordig heet deze stad Famagusta.

6 En na het gehele eiland doorgetrokken te zijn tot aan Pafos, troffen zij een zekere tovenaars, een valse profeet, een Jood, wiens naam was Barjesus;

Opmerking 1 bij Handelingen 13:6: Pafos lag tegenover Salamis aan de zuidwestkust van Cyprus. Het lag ongeveer 160 km verder. Deze stad was de

hoofdstad van de Romeinse provincie Cyprus en verblijfplaats van Sergius Paulus, de Romeinse landvoogd.

Opmerking 2 bij Handelingen 13:6: Deze Barjesus (wat "zoon van Jezus of Jozua" betekent), die ook wel Elymas werd genoemd (vers 8), was een tovenaars. Dit gedeelte wijdt er verder niet over uit hoe hij precies tovenarij gebruikte, maar er kan worden aangenomen dat zijn praktijken net zo waren als die van Simon in Handelingen 8: 9-24.

Er wordt speciaal vermeld dat Elymas zich bij Sergius Paulus ophield, wat zou kunnen betekenen dat hij zijn tovenarij gebruikte om de Romeinse landvoogd te beïnvloeden. Dit zou verklaren waarom hij zich verzette tegen Barnabas en Saulus en Sergius Paulus wilde afhouden van het geloof. Hij wilde zijn invloedrijke volgelingen niet verliezen.

7 Hij hield zich op bij de landvoogd Sergius Paulus, een verstandig man. Deze begeerde het woord Gods te horen en liet Barnabas en Saulus tot zich roepen.

Opmerking 3 bij Handelingen 13:7: Dit is de enige keer dat Sergius Paulus in de Schrift wordt genoemd. Onze informatie over hem is dus beperkt. Als Romeinse landvoogd regeerde hij over het eiland Cyprus. Onlangs zijn er munten en een plaat gevonden waarop Sergius Paulus staat vermeld.

*8 Maar Elymas, de tovenaars, want zo wordt zijn naam vertaald, verzette zich tegen hen en trachtte de landvoogd van het geloof afkerig te maken.
9 Doch Saulus, anders gezegd Paulus, vervuld met de heilige Geest, zag hem scherp aan, en zeide:*

Opmerking 4 bij Handelingen 13:9: Dit is de eerste keer dat Saulus in de Schrift Paulus wordt genoemd. De naam Saulus was Hebreeuws en betekende "verlangd" of "de gevraagde". Paulus was een Romeinse naam die "klein" betekent. Het is mogelijk dat deze naam een beschrijving was van het fysieke lichaam van Paulus (2 Kor. 10:10)¹⁵. Omdat Paulus een Romeinse naam was en hij deze naam niet eerder gebruikte totdat hij zijn bediening aan de heidenen begon, is het mogelijk dat hij ervoor koos deze naam te gebruiken zodat de heidenen hem gemakkelijker zouden accepteren (1 Kor. 9:19-23)¹⁶.

Opmerking 5 bij Handelingen 13:9: Er wordt speciaal opgemerkt dat Saulus met de Heilige Geest was vervuld toen hij zijn oordeel over Elymas velde. Dit laat er geen twijfel over bestaan dat het onder leiding van de Heer gebeurde en dat het niet een oprisping van het temperament van Paulus was. We zien echter zelden in het Nieuwe Testament dat de Heer een oordeel over mensen velde. Jezus berispte zelf Zijn discipelen toen ze vuur uit de hemel wilden roepen, zoals Elia had gedaan onder het Oude Verbond (zie opmerking 2 bij Lucas 9:55).¹⁷

Net zoals in het geval van Herodes, die door wormen werd gegeten (zie opmerking 4 bij Hand. 12:23)¹⁸, bestaat Gods toorn en oordeel nog steeds, maar deze worden niet op Zijn eigen kinderen losgelaten (zie opmerking 5 bij Hand. 5:5)¹⁹. En er zijn slechts weinig voorbeelden van dat de Heer Zijn wraak op

ongelovigen loslaat. De straf van Elymas en het oordeel van God op Herodes zijn de klassieke voorbeelden uit het Nieuwe Testament.

In deze zeldzame gevallen waar een oordeel terecht is, is het het beste om het rechtstreeks door God te laten afhandelen, zoals Hij bij Herodes deed (Hand. 12:23)²⁰ of door iemand die een volwassen Christen is, zoals de apostel Paulus was, die vol was van de Heilige Geest en die alleen maar handelde op aanwijzing van de Heer.

Opmerking 6 bij Handelingen 13:9: Net zoals in Handelingen 3:4 waar Petrus "hem scherp aankeek" en in Handelingen 14:9, waar Paulus iemand scherp aankeek (zie opmerking 2 bij Hand. 3:4)²¹, is er een diepere betekenis dat Paulus Elymas scherp aankeek. In de eerste twee gevallen namen Petrus en Paulus geloof waar (Hand. 14:9)²². In dit geval bespeurde Paulus dat Elymas een "zoon van de duivel" en een "vijand van alle gerechtigheid" was. Voordat we genade of oordeel over iemand kunnen uitspreken, moeten we weten hoe het hart is van die persoon. Paulus nam dit waar door de kracht van de Heilige Geest terwijl hij hem scherp aankeek.

10 Zoon des duivels, vol van allerlei list en streken, vijand van alle gerechtigheid, zult gij niet ophouden de rechte wegen des Heren te verdraaien?

11 En nu, zie, de hand des Heren keert zich tegen u, en gij zult een tijd lang blind zijn en de zon niet zien. En terstond viel op hem donkerheid en duisternis, en rondastende zocht hij iemand om hem bij de hand te leiden.

12 Toen de landvoogd zag, wat er gebeurd was, kwam hij tot geloof, zeer getroffen door de leer des Heren.

Opmerking 7 bij Handelingen 13:12: De landvoogd zag dat de boodschap van Paulus kracht had om zijn woorden te bevestigen (1 Kor. 2:4-5; 4:20)²³.

13 Paulus en die met hem waren, voeren af van Pafos en kwamen te Perge in Pamfylië; maar Johannes scheidde zich van hen af en keerde weder naar Jeruzalem.

Opmerking 1 bij Handelingen 13:13: Perge was de hoofdstad van de Romeinse provincie Pamfylië (zie opmerking 2 bij dit vers). Het lag ongeveer 16 km landinwaarts aan de rivier Kestros, of ongeveer 325 km ten noordwesten van Cyprus.

Opmerking 2 bij Handelingen 13:13: Pamfylië was een Romeinse provincie in Klein-Azië aan de noordkust van de Middellandse Zee. Het werd in het westen begrensd door Lycië, in het noorden door Pisidië, in het oosten door Cilicië en in het zuiden door de Middellandse Zee. De twee belangrijkste steden waren Perge (zie opmerking 1 bij dit vers) en Attalia.

Opmerking 3 bij Handelingen 13:13: De Schrift vertelt niet de reden waarom Johannes Marcus zich van Paulus en Barnabas afscheidde. Uit de reactie van Paulus in Handelingen 15:37-39²⁴ kunnen we opmaken dat hij niet hoog opgaf over de reden waarom Johannes Marcus hen verliet.

14 Doch zelf gingen zij van Perge verder en kwamen te Antiochië in Pisidië, en op de sabbatdag in de synagoge gegaan zijnde, namen zij plaats.

Opmerking 1 bij Handelingen 13:14: Antiochië in Pisidië was een andere stad dan Antiochië in Syrië, waar Paulus en Barnabas zoveel tijd met onderwijzen hadden doorgebracht en waar de discipelen voor het eerst Christenen werden genoemd (zie opmerking 3 bij Handelingen 11:19)²⁵. Antiochië in Pisidië was in dat gebied een strategische stad, met wegen die zich in alle richtingen uitwaaierden. Paulus bezocht deze stad op alle drie zijn zendingsreizen.

Opmerking 2 bij Handelingen 13:14: Dit is de tweede keer dat de Schrift vermeldt dat Paulus en Barnabas de Joodse synagogen binnengingen om het evangelie te prediken (de eerste keer was in Handelingen 13:5)²⁶. Dit was de normale methode van Paulus om het evangelie in deze streken te brengen (Ikonium – Handelingen 14:1; Tessalonica – 17:1; Berea – 17:10; Athene – 17:16-17; Korinte – 18:4; Efeze – 18:19; 19:8)²⁷. Het is zelfs zo dat in Handelingen 17:2 staat “zoals hij gewoon was”.

Dit is met name interessant als je beseft dat de Heer al twee keer aan Paulus had verteld dat hij uitverkoren was om als apostel naar de heidenen te gaan (Hand. 9:15-16 en 22:14-15)²⁸. Ook gebeurde het twee keer dat toen Paulus in de Joodse synagogen was en de Joden zijn boodschap van Christus als de Messias verwierpen, Paulus duidelijk zei dat hij vanaf die tijd het evangelie naar de heidenen zou brengen (Hand. 13:46 en Hand. 18:6)²⁹. Toch ging hij in beide gevallen terug naar de synagogen om Jezus als de Christus te verkondigen. Weliswaar gingen de heidenen die de ware God zochten naar de Joodse synagogen (Hand. 13:47; 14:1; 17:4; 17:12; 18:4)³⁰, maar de meeste heidenen waren niet in de synagogen.

De motieven van Paulus om dit te doen worden in de Schrift niet uitgelegd. Het is wel zo dat deze heidenen die naar de synagogen gingen de ware en levende God van de Joden zochten en van de heidenen in deze steden waarschijnlijk het gevoeligst waren voor de boodschap van het evangelie. Daarom was dit voor Paulus een logische plaats om te beginnen. Vanwege Paulus' eigen verklaringen hoe hij ernaar verlangde dat de Joden gered zouden worden (Rom. 9:1-3)³¹ en zijn handelingen om de Joden in Jeruzalem te kalmeren (Hand. 21:20-26)³² lijkt het er echter op dat Paulus zijn bediening nooit tot alleen de heidenen beperkte, maar ook altijd probeerde om de Joden met de boodschap van het evangelie te bereiken.

15 En na de voorlezing van de wet en de profeten lieten de oversten der synagoge hun vragen: Mannen broeders, indien gij een woord van opwekking voor het volk hebt, spreekt het dan.

Opmerking 3 bij Handelingen 13:15: De eerste vijf boeken van het Oude Testament, die door Mozes waren geschreven, werden “de wet” genoemd, of “de wet van Mozes” (Hand. 28:23)³³ en de rest van het Oude Testament werd “de profeten” of “de profeten en de Psalmen” genoemd (Luc. 24:44)³⁴.

Opmerking 4 bij Handelingen 13:15: De Joodse synagogen waren verworden tot een favoriete hangplek voor duivels (Marc. 1:23; Luc. 4:33)³⁵. Zowel Jezus als Paulus maakten sommige van hun scherpste verwijten in de synagogen (Marc. 3:5; Luc. 4:22-29; Hand. 13:46; 18:6)³⁶ en Jezus sprak van "de huichelaars in de synagogen" (Matt. 6:2)³⁷.

Er kan een parallel worden getrokken tussen de synagogen in de dagen van Paulus en de louter religieuze kerken van tegenwoordig. Ze hebben allebei een vorm van godsdienst, maar verloochenen de kracht daarvan en Paulus zei "deze op afstand te houden" (2 Tim. 3:5)³⁸. Waarom ging Paulus dan voortdurend de Joodse synagogen binnen (zie opmerking 2 bij Hand. 13:15)?

De synagogen in de dagen van Paulus hadden niet een betaalde voorganger die predikte, maar iemand was aangewezen als overste van de synagoge (zie opmerking 1 bij Matt. 9:18)³⁹. Hij leidde de bijeenkomsten in de synagoge, maar predikte niet. Het was gebruikelijk dat de Schriften gelezen werden en dat de mannen in de samenkomst daar opmerkingen of uitleg over konden geven. Als er iemand aanwezig was die bekend stond om zijn inzicht in Goddelijke dingen, dan werd deze man gevraagd om op te staan en te spreken, zoals hier bij Paulus en Barnabas gebeurde. De synagoge gaf hen daarom een gelegenheid om aan anderen te prediken, niet om zelf toegesproken te worden.

Drie maanden lang sprak Paulus vrijmoedig in de synagoge van Efeze, maar toen de Joden zijn boodschap verwierpen, nam hij zijn bekeerlingen en scheidde hen af van de synagoge (Hand. 19:8-9)⁴⁰. Het schriftuurlijke precedent dat Paulus zette was daarom om met ongelovigen om te gaan als je de gelegenheid hebt om aan ze te prediken, maar jezelf niet in een positie te plaatsen waar ze jou de wet voorschrijven.

16 En Paulus stond op, wenkte met zijn hand en zeide: Mannen van Israël en vereerders van God, luistert.

17 De God van dit volk Israël heeft onze vaders uitverkoren en het volk verhoogd, toen zij bijwoners waren in het land Egypte, en Hij heeft hen met hoge arm daaruit gevoerd,

18 en Hij heeft gedurende een tijd van omstreeks veertig jaren in de woestijn hun eigenaardigheden verdragen;

19 en na zeven volken uitgeroeid te hebben in het land Kanaän, heeft Hij hun land hun ten erfdeel gegeven,

20 omstreeks vierhonderd vijftig jaren lang. En daarna gaf Hij hun richters tot op de profeet Samuël.

Opmerking 5 bij Handelingen 13:20: Sommige geleerden hebben abusievelijk gezegd dat deze 450 jaar inclusief de 400 jaren in Egypte waren, de 40 jaren in de woestijn, en ongeveer 10 jaren in de tijd van de Richteren. In dit vers staat echter duidelijk dat de 450 jaar begonnen na de veertig jaren in de woestijn en de verdeling van het beloofde land onder de Israëlieten.⁴¹

Als je alle jaren van verdrukking en de jaren van vrijheid zoals in het boek Richteren worden genoemd (Ri. 3:8 tot en met Ri. 16:31) bij elkaar optelt, zien we bovendien dat er in totaal 409 jaren zijn die beschouwd kunnen worden als de tijd van de Richteren. In 1 Samuël 4:18⁴² staat ook dat Eli veertig jaar richter

over Israël was geweest. Dit zou de totale tijd van de richteren op 449 jaar brengen, dus zo dicht bij de tijdsperiode die Paulus hier noemt, dat er geen twijfel over kan bestaan dat hij verwijst naar de tijd na de dood van Jozua (Ri. 2:8) tot de dood van Eli (1 Sam. 4:18)⁴³.

21 En van toen af vroegen zij om een koning en God gaf hun Saul, de zoon van Kis, een man uit de stam Benjamin, veertig jaren lang;

Opmerking 6 bij Handelingen 13:21: Saul was de eerste koning van Israël. Saul begon met grote nederigheid (1 Sam. 10:21-23, 27; 15:17)⁴⁴, maar werd al snel hoogmoedig (Spr. 16:18)⁴⁵ en werd door God verworpen als de koning van Israël (1 Sam. 15:23-29)⁴⁶. De Heer koos David om Saul te vervangen.

Opmerking 7 bij Handelingen 13:21: Dit is de enige plaats in de Schrift waar de duur van de regering van Saul wordt gegeven. De Joodse historicus uit de eerste eeuw, Flavius Josephus, schrijft ook veertig jaar toe aan de duur van de regering van Saul (Antiq. Vi. 14, 9). Net zoals bij het verslag van Stefanus van de geschiedenis van de Joden (zie opmerking 2 bij Handelingen 7:2)⁴⁷ is dit een belangrijk stukje informatie dat een leemte vult in het historische verslag van het Oude Testament.

22 en nadat Hij deze verworpen had, verwekte Hij hun David als koning, wie Hij ook dit getuigenis gaf: Ik heb David, de zoon van Isai, gevonden, een man naar mijn hart, die al mijn bevelen zal volbrengen.

Opmerking 8 bij Handelingen 13:22: David was de tweede koning van Israël en hij werd een man naar Gods hart genoemd (hier en 1 Sam. 13:14)⁴⁸. Zijn vertrouwen in God en zijn weigering om Gods wil aangaande zijn voorganger koning Saul op een verkeerde manier te vervullen, is in de Schrift één van de grootste voorbeelden van geloof.

Drieënzeventig psalmen zijn aan David toegeschreven en zijn vaardigheid in en liefde voor muziek worden in de Schrift terdege bevestigd (1 Sam. 16:17-18; 2 Sam. 6:5; 23:1; 1 Kron. 16:7, 37-42; 25:1)⁴⁹.

Onder de leiding van God werd David een machtig en succesvol militair. Van alle koningen van Israël breidde hij de grenzen van Israël het meeste uit en hij legde garnizoenen aan in Damascus en Syrië (2 Sam. 8:5-6)⁵⁰.

David was zowel een profeet als een koning. Hij profeteerde veel gebeurtenissen in het leven van Jezus (zie opmerking 1 bij Matt. 26:24 voor een gedeeltelijke opsomming)⁵¹ en hij werd herhaaldelijk door Jezus en de apostelen geciteerd. Van alle teksten in het Oude Testament staan in Psalmen 22 en 69 een aantal van de meest gedetailleerde profetiën over de kruisiging van Jezus.

23 Uit zijn geslacht heeft God naar de belofte voor Israël de Heiland Jezus doen komen,

24 nadat Johannes eerst, vóór zijn optreden, aan het gehele volk Israël een doop van bekering gepredikt had.

25 En toen hij zijn loopbaan volbracht, zei Johannes: Wat gij meent, dat ik ben, ben ik niet, maar zie, na mij komt Hij, wie ik niet waardig ben het schoeisel van zijn voeten los te maken.

26 Mannen broeders, zonen van het geslacht van Abraham, en vereerders van God onder u, tot ons is deze heilsboodschap gezonden.

27 Want die te Jeruzalem wonen en hun oversten hebben Hem niet erkend en zij hebben de uitspraken der profeten, die elke sabbat worden voorgelezen, door hun oordeel vervuld,

Opmerking 9 bij Handelingen 13:27: Deze Joden waar Paulus over sprak hadden verstandelijke kennis van God en de Schriften, en toch zegt Paulus dat zij God of de Schriften niet kenden (zie opmerking 94 bij Joh. 17:3)⁵². Dit spreekt van openbaringskennis (zie opmerking 1 bij Lucas 2:26)⁵³ in tegenstelling tot verstandelijke kennis.

28 en hoewel zij geen grond voor doodstraf konden vinden, hebben zij Pilatus gevraagd Hem ter dood te brengen;

Opmerking 10 bij Handelingen 13:28: De zondeloosheid van Jezus is een heel belangrijke leerstelling in de Schrift. Als Jezus zelf een zondaar was geweest, had Hij een redder nodig. Hij kon dan beslist niet de redder van iemand anders zijn geweest. Maar Jezus was zo zuiver dat zelfs zijn vijanden van Zijn onschuld getuigden.

29 en toen zij alles volbracht hadden, wat van Hem geschreven stond, namen zij Hem af van het hout en legden Hem in een graf.

30 Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt;

31 en Hij is gedurende vele dagen verschenen aan hen, die met Hem van Galilea naar Jeruzalem opgegaan waren, die [thans] getuigen van Hem zijn bij het volk.

32 En wij verkondigen u, dat God de belofte, die aan de vaderen geschied is,

33 aan ons, hun kinderen, vervuld heeft door Jezus op te wekken, gelijk in de tweede psalm geschreven staat: Mijn zoon zijt Gij; Ik heb U heden verwekt.

Opmerking 11 bij Handelingen 13:33: Paulus citeert uit Psalm 2:7⁵⁴ en past dit vers toe op de opstanding van Jezus. Daarom verwijst Psalm 2:7 niet naar de belichaming van Jezus in de menselijke vorm als de zoon van Maria, maar eerder naar de opstanding van Jezus toen Hij uit de dood werd gewekt. Het "heden" verwijst niet naar de tijd in Betlehem, maar naar de ochtend van de opstanding.

34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, zonder dat Hij weer tot ontbinding zal wederkeren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal U het heilige van David geven, dat betrouwbaar is;

35 en daarom zegt Hij ook in een andere psalm: Gij zult uw Heilige geen ontbinding doen zien.

Opmerking 12 bij Handelingen 13:35: De boodschap van Paulus toont veel overeenkomst met de boodschap van Petrus op de pinksterdag (Hand. 2:14-36). Paulus verkondigt de dood van Jezus en benadrukt Zijn opstanding door

sommige van dezelfde verzen uit het Oude Testament aan te halen die Petrus had gebruikt.

36 Want David is, na voor zijn geslacht de raad Gods gediend te hebben, ontslapen en bij zijn vaderen bijgezet, en hij heeft wèl ontbinding gezien; 37 maar Hij, die God heeft opgewekt, heeft geen ontbinding gezien. 38 Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Hem u vergeving van zonden verkondigd wordt; 39 ook van alles, waarvan gij niet gerechtvaardigd kon worden door de wet van Mozes, wordt ieder, die gelooft, gerechtvaardigd door Hem.

Opmerking 13 bij Handelingen 13:39: Rechtvaardiging is de daad van God die ons geheel rechtvaardig maakt voor het aangezicht van God. Om dit mogelijk te maken vergeeft God niet alleen onze zonden, maar verleent Hij ons Zijn rechtvaardigheid. Dit maakt ons "alsof we nooit gezondigd hebben" of "gerechtvaardigd".

Onder de wet van het Oude Testament waren veel dingen onvergeeflijk en brachten ze de doodstraf met zich mee (bijvoorbeeld het eten van bloed, Lev. 17:10-14; seksuele zonden, Lev. 18:6-30; het offeren van kinderen aan Molech, Lev. 20:2-5), betrokkenheid bij occulte zaken, Lev. 20:6, 27; het vervloeken van de ouders, Lev. 20:9, enz.)⁵⁵. Door Jezus kunnen we nu vergeving ontvangen voor deze dingen en ervaren dat we recht staan voor God.

40 Ziet dan toe, dat u niet overkome, wat in de profeten gezegd is: 41 Ziet, verachters, en verwondert u en verdwijnt; want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, dat gij voorzeker niet zult geloven, als iemand het u verhaalt. 42 En toen zij vertrokken, verzochten zij hun tegen de eerstvolgende sabbat weder deze woorden te spreken. 43 En na het uitgaan van de synagoge, volgden vele van de Joden en de vereerders van God, die Jodengenoten waren, Paulus en Barnabas, die dan ook tot hen spraken en bij hen aandrongen om te blijven bij de genade Gods. 44 En de volgende sabbat kwam bijna de gehele stad bijeen om het woord Gods te horen. 45 Doch toen de Joden de scharen zagen, werden zij vervuld met nijd en spraken, lasterende, tegen hetgeen door Paulus gezegd werd. 46 Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods werd gesproken, doch nu gij het verstoot en u het eeuwige leven niet waardig keurt, zie, nu wenden wij ons tot de heidenen.

Opmerking 1 bij Handelingen 13:46: Dit vers maakt duidelijk dat deze mensen een oordeel over zichzelf haalden. Het was niet Gods wil dat ze verloren zouden gaan (2 Petr. 3:9)⁵⁶, maar God biedt slechts één manier voor redding aan (Joh. 14:6)⁵⁷. Niemand zal ooit voor God kunnen staan en de vinger naar Hem wijzen en Hem ervan beschuldigen dat Hij oneerlijk is geweest. Degenen die het Woord van God verwerpen, sturen zichzelf naar de hel.

47 Want zo heeft ons de Here geboden: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij tot heil zoudt zijn tot aan het uiterste der aarde.

Opmerking 2 bij Handelingen 13:47: Er is in de Schrift geen duidelijke verwijzing naar waar de Heer deze woorden tot Paulus heeft gesproken. De Heer sprak wel door Ananias tot Paulus over een bediening voor de heidenen (zie opmerking 7 bij Hand. 9:17)⁵⁸ en de Heer sprak rechtstreeks tot Paulus dat hij naar de heidenen gezonden zou worden toen Paulus in de tempel in Jeruzalem in zinsverrukking was (Hand. 22:17-21)⁵⁹. Paulus verwijst echter niet naar deze gevallen.

Paulus was niet het licht voor de heidenen, en het heil tot aan het uiterste der aarde. Dat was Jezus. Dit is een citaat van Jesaja 49:6.⁶⁰ Daarom is het een voorbeeld dat de Heer tot Paulus spreekt door Zijn Woord. Als we openbaring uit Gods Woord ontvangen, dan spreekt God tot ons. Het is een meer betrouwbare methode om God zo te horen dan een hoorbare stem (2 Petr. 1:18-20)⁶¹ en het brengt een grotere zegen met zich mee (zie opmerking 4 bij Joh. 29:29)⁶².

48 Toen nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich en verheerlijkten het woord des Heren; en allen, die bestemd waren ten eeuwigten leven, kwamen tot geloof;

49 en het woord des Heren verbreidde zich door het gehele land.

50 Maar de Joden stookten de aanzienlijke vrouwen, die God vereerden, en de voornaamsten der stad op, en zij verwekten een vervolging tegen Paulus en Barnabas en dreven hen uit hun gebied.

51 Doch zij schudden het stof van hun voeten af tegen hen en gingen naar Ikonium;

Opmerking 3 bij Handelingen 13:51: Ikonium was een belangrijke stad in de provincie Galatië. Paulus bezocht deze stad op zijn eerste zendingsreis (hier: 14:5, 21), zijn tweede (16:1-4) en zijn derde (18:23)⁶³. Paulus sprak daar een lange tijd vrijmoedig in de synagoge (14:3) en zag dat een menigte Joden en heidenen werden bekeerd (14:1). Paulus en Barnabas verrichtten daar vele tekenen en wonderen (14:3) en toch moesten ze wegens vervolging de stad ontvluchten (14:5-6).⁶⁴

52 en de discipelen werden vervuld met blijdschap en met de heilige Geest.

Eindnoten Handelingen 13:

¹ Mijn medearbeider Timoteüs en mijn stamgenoten Lucius, Jason en Sosipater, groeten u.

² Lucas 3: 1 *In het vijftiende jaar van de regering van keizer Tiberius, toen Pontius Pilatus stadhouder over Judea was, en Herodes viervorst over Galilea, en zijn broeder Filippus viervorst over Iturea en het land Trachonitis, en Lysanias viervorst over Abilene.*

Opmerking 3 bij Lucas 3:1: Deze Herodes, bekend als Herodes Antipas, was de zoon van Herodes de Grote (zie opmerking 1 bij Luc. 1:5) en hij heerste over Galilea. Zijn broer, Herodes Archelaüs, heerste over Judea en Samaria (Matt. 2:22). Een andere broer, Filippus, die in dit vers wordt genoemd, had een vrouw die Herodias heette (vers 19), die de dochter was van weer een andere zoon van Herodes de Grote, Aristobulus, die niet in het Nieuwe Testament wordt genoemd. Deze Herodias verliet haar echtgenoot (en oom) Filippus en trouwde met Herodes Antipas. Johannes de Doper sprak hierover zijn afkeuring uit (Marc. 6:17-20). Herodias won het uiteindelijk van de bedenkingen van Herodes Antipas en zij liet Johannes de Doper onthoofden. De zoon van Herodes Antipas, Herodes Agrippa I, wordt in Handelingen 12 genoemd. Hij werd door een engel des Heren geslagen en door wormen gegeten. De kleinzoon van Herodes Antipas was Herodes Agrippa II, die bijna door Paulus werd overgehaald om Christen te worden (Hand. 26:28).

³ Marc. 14:3 En toen Hij te Betanië was in het huis van Simon de melaatse, kwam, terwijl Hij aan tafel aanlag, een vrouw met een albasten kruik vol echte, kostbare nardusmirre; en zij brak de albasten kruik en goot (de mirre) over zijn hoofd. En sommigen spraken verontwaardigd tot elkander: Waartoe dient die verkwisting der mirre?

Marc. 6:17 Want hij, Herodes, had Johannes laten grijpen en geboeid gevangen gezet, ter wille van Herodias, de vrouw van zijn broeder Filippus, omdat hij haar tot vrouw genomen had. Want Johannes had tot Herodes gezegd: Gij moogt de vrouw van uw broeder niet hebben.

⁴ Luc. 23:8 Toen Herodes Jezus zag, was hij zeer verheugd. Want hij had Hem reeds geruime tijd willen zien, omdat hij van Hem hoorde, en hij hoopte een of ander teken door Hem te zien geschieden. 9 Hij ondervroeg Hem met vele woorden, maar Hij antwoordde hem niets. 10 En de overpriesters en de schriftgeleerden stonden Hem heftig te beschuldigen. 11 En Herodes met zijn krijgsmacht smaadde en bespote Hem, en hij deed Hem een schitterend kleed om en zond Hem zó naar Pilatus terug.

⁵ In de King Jamesvertaling: "ministered unto the Lord"; zij bedienden de Heer.

⁶ Openb. 4:11 Gij, onze Here en God, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de macht; want Gij hebt alles geschapen, en om uw wil was het en werd het geschapen.

⁷ 2 Kor. 5:18 dit alles is uit God, die door Christus ons met Zich verzoend heeft en ons de bediening der verzoening gegeven heeft

⁸ Num. 3:4 Nadat Nadab en Abihu voor het aangezicht des HEREN gestorven waren in de woestijn Sinai, toen zij vreemd vuur vóór de HERE brachten – zij hadden geen zonen – bekleedden Eleazar en Itamar het priesterambt tijdens het leven van hun vader Aäron.

Deut. 10:6 De Israëlieten nu braken op van Beërot-Bene-Jaäkan naar Mosera; daar stierf Aäron en daar werd hij begraven, en zijn zoon Eleazar werd priester in zijn plaats.

1 Sam. 2:18 Samuël nu diende voor het aangezicht des HEREN, een jongen, met een linnen lijfrok omgord.

1 Sam. 3:1 Toen kwam de HERE, bleef daar staan en riep als de vorige keren: Samuël, Samuël! En Samuël zeide: Spreek, want uw knecht hoort.

1 Kron. 6:32 vóór de tabernakel, de tent der samenkomst, deden zij dienst als zangers, totdat Salomo het huis des HEREN bouwde te Jeruzalem; en zij vervulden hun ambt overeenkomstig het hun gegeven voorschrift.

Heb. 10:11 Voorts staat elke priester dagelijks in zijn dienst om telkens dezelfde offers te brengen, die nimmer de zonden kunnen wegnemen.

⁹ Matt. 8:15 En Hij vatte haar hand en de koorts verliet haar, en zij stond op en diende Hem.

Marc. 1:31 En Hij kwam naderbij, vatte haar hand en richtte haar op. En de koorts verliet haar en zij diende hen.

Luc. 4:39 En hij ging aan het hoofdeinde staan en bestrafte de koorts en deze verliet haar. Onmiddellijk stond zij op en diende hen.

¹⁰ Luc. 8:3 en Johanna, de vrouw van Chusas, de rentmeester van Herodes, en Susanna en vele andere, die hen dienden met hetgeen zij bezaten.

¹¹ Dan. 7:10 en een stroom van vuur welke op en vloeiende voor hem uit; duizendmaal duizenden dienden hem en tienduizend maal tienduizenden stonden vóór hem. De vierschaar zette zich neder en de boeken werden geopend.

¹² Psalm 34:2 Ik wil de HERE te allen tijde prijzen, bestendig zij zijn lof in mijn mond.
Psalm 133:1-3 Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, als broeders ook tezamen wonen. Het is als de kostelijke olie op het hoofd, nedervloeiende op de baard, de baard van Aäron, die nedergolft op de zoom van zijn klederen. Het is als dauw van de Hermon, die nederdaalt op de bergen van Sion. Want daar gebiedt de HERE de zegen, leven tot in eeuwigheid.

¹³ Hand. 9:15-16 Maar de Here zei tot hem: Ga, want deze is Mij een uitverkoren werktuig om mijn naam te brengen voor heidenen en koningen en [de] kinderen Israëls; want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet ter wille van mijn naam.

Hand. 22:14-15 En hij zeide: De God onzer vaders heeft u voorbestemd om zijn wil te leren kennen en de Rechtvaardige te zien en een stem uit zijn mond te horen; want gij moet getuige voor Hem zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.

¹⁴ Rom. 15:20 Ik stelde er mijn eer in het te verkondigen, doch zo, dat ik niet (optrad), waar de naam van Christus reeds genoemd was, om niet op eens anders fundament te bouwen.

¹⁵ 2 Kor. 10:10 Want zijn brieven, zegt men, zijn wel gewichtig en krachtig, maar zijn persoonlijke verschijning is zwak en zijn spreken betekent niets.

¹⁶ 1 Kor. 9:19-23 Want hoewel ik vrij sta tegenover allen, heb ik mij allen dienstbaar gemaakt, om er zoveel mogelijk te winnen; en ik ben voor de Joden geworden als een Jood, om Joden te winnen; hun, die onder de wet staan, als onder de wet – hoewel persoonlijk niet onder de wet – om hen, die onder de wet staan, te winnen; hun, die zonder wet zijn, ben ik geworden als zonder wet – hoewel niet zonder de wet van God, want ik sta onder de wet van Christus – om hen, die zonder wet zijn, te winnen. Ik ben voor de zwakken zwak geworden, om de zwakken te winnen; voor allen ben ik alles geweest, om in elk geval enigen te redden. Alles doe ik ter wille van het evangelie, om er zelf ook deel aan te verkrijgen.

¹⁷ *Luc. 9:55 Doch Hij keerde Zich om en bestrafte hen. (vgl. King Jamesvertaling: But he turned, and rebuked them, and said, Ye know not what manner of spirit ye are of – en zei, u weet niet van welke geest u bent)*
Opmerking 2 bij Lucas 9:55: Jezus werd voortdurend beschuldigd van het breken van de wet van Mozes (zie de lijst van de zes voorvallen waarbij Jezus was beschuldigd van het niet houden van de Sabbat – opmerking 5 bij Joh. 5:9). Zijn onderwijs was anders dan de wet van Mozes (Matt. 5:21-48) en nu berispte Hij Zijn discipelen omdat ze hetzelfde wilden doen wat een profeet uit het Oude Testament deed met de zegen en kracht van God. Jezus was echter niet gekomen om de wet te ontbinden, maar om deze te vervullen (Matt. 5:17).

De wet was gegeven om te doden en te veroordelen (2 Kor. 3:7-9), om de wraak van God vrij te zetten (Rom. 4:15) en de vloek op te leggen (Deut. 28:15-68; Gal. 3:10-13). Elia handelde onder dit bestel van de wraak van God toen hij vuur uit de hemel riep dat 102 mannen verbrandde. Het was het vuur van God dat neerviel – niet het vuur van de duivel (2 Kon. 1:12). Door Elia liet God Zijn wraak en straf op de zonde los, zoals Hij ook in andere gebeurtenissen in het Oude Testament deed (voorbeelden: Ex. 12:29-30; 14:19-31; 32:26-28; Num. 16:23-35).

Jezus was echter niet gekomen om de levens van de mensen te vernietigen, maar om ze te redden (Joh. 3:16; 10:10). “God in Christus was de wereld met Zichzelf verzoenende, door hun hun overtredingen niet toe te rekenen” (2 Kor. 5:19). Jezus was gerechtigd om dit te doen, omdat Hij onze zonden droeg (Jes. 53:4-6) en de daarbij behorende wraak van God (Matt. 27:35; Heb. 2:9). Jezus verwierp Gods oordeel over de zonde niet, Hij droeg het (2 Kor. 5:21). Daarom was Hij in staat om de genade en gunst van God te verlenen aan hen die onder de wet van Mozes veroordeeld zouden worden (Hand. 13:38-39).

De wet van het Oude Testament was als een rechter die vonnis over zonde uitsprak. Jezus werd onze pleitbezorger (of voorspraak – 1 Joh. 2:1) en zelfs meer dan dat, Hij werd onze plaatsvervanger, “die zelf onze zonden in Zijn lichaam op het hout bracht” (1 Petr. 2:24). Hij deed het oordeel van God niet teniet, maar Hij vervulde het in Zichzelf, zodat wij vrijuit konden gaan.

Dit veranderde voor altijd Gods bejegening met de zondige mens. In het licht van wat Jezus heeft gedaan onder het Nieuwe Verbond, zouden wij ook berispt worden als we probeerden Gods wraak op anderen loste laten, zoals onder het Oude Verbond gebeurde. Evenzo zou Elia berispt worden voor zijn daden, zoals in 2 Koningen 1:9-15 verteld, als Jezus in die dagen in Zijn fysieke lichaam op aarde was geweest om de wereld met Zichzelf te verzoenen. Er is een verschil tussen de wet van het Oude Testament en de genade van het Nieuwe Testament. “Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus gekomen.” (Joh. 1:17)

¹⁸ *Hand. 12:23 En terstond sloeg hem een engel des Heren, omdat hij God de eer niet gaf; en hij werd door wormen gegeten en blies de adem uit.*

Opmerking 4 bij Handelingen 12:23: Iets dergelijks gebeurde bij koning Joram van Judea. De Heer sloeg hem zodanig dat na twee jaar zijn darmen eruit vielen.

De Joodse historicus Flavius Josephus uit de eerste eeuw schreef een gedetailleerd verslag van de dood van Herodes. Hij vertelde dat Herodes gekleed was in een mantel die met zilver doorweven was en die in de ochtendzon glinsterde. Herodes kreeg hevige pijn in zijn darmen en vijf dagen lang leed hij ondraaglijke pijn voordat hij stierf.

¹⁹ *Hand. 5:5 En bij het horen van deze woorden viel Ananias neder en blies de adem uit. En een grote vrees kwam over allen, die het hoorden.*

Opmerking 5 bij Handelingen 5:5: Er is veel discussie geweest over dit verslag van Ananias en Saffira. Was het werkelijk God die hen neersloeg of stierven ze gewoon aan een hartstilstand toen ze ontdekten dat ze betrapt waren? Als God hen had gedood, hoe kun je dit dan rijmen met het feit dat God in Zijn nieuwe verbond Zijn kinderen niet meer straft (zie opmerking 8 bij Joh. 5:14 en opmerking 8 bij Joh. 12:31). Waren zij wedergeboren gelovigen of waren zij het onkruid waar Jezus van sprak in Matt. 13:24-20, 36-43?

Ten eerste kunnen we er zonder meer van uitgaan dat dit een rechtstreeks oordeel van God was. Ze stierven niet door natuurlijke oorzaken. Men zou kunnen denken dat ze uit angst stierven als je alleen naar de dood van Ananias kijkt, maar toen Saffira binnenkwam, sprak Petrus het oordeel van God over haar uit. Uit de reactie van iedereen die dit hoorde is ook op te maken dat dit een rechtstreekse daad van God was. Het gevolg was dat er een grote vrees over hen kwam.

Hoe kunnen we vervolgens in overeenstemming brengen dat God een dergelijke straf op Zijn eigen kinderen legde voor wie de zonden al betaald waren? Niemand spreekt tegen dat God zich bezighoudt met zonde in het leven van de gelovigen (Hebr. 12:5-8), maar Zijn tuchtiging is altijd corrigerend en niet als straf bedoeld. Dus wat gebeurde er hier?

Het is mogelijk dat Ananias en Saffira niet werkelijk wedergeboren waren. Jezus vertelde in de gelijkenis van het onkruid tussen het graan dat sommige kinderen van de boze zich temidden van Zijn werkelijke gelovigen bevinden (zie opmerking 1 bij Matt. 13:37). Als dat het geval was, dan zou de toorn van God die op Ananias en Saffira viel niet anders zijn dan de voorbeelden in het Oude Testament waar God strafte. Ze hadden geen verbond met God, dus God was volkomen rechtvaardig om hen te veroordelen.

Het is ook mogelijk dat Ananias en Saffira werkelijke gelovigen waren geweest die hun geloof hadden verworpen. In de eerste eeuw leefde de gemeente in een openbaring van Jezus waar het voor een ongelovige erg moeilijk zou zijn geweest om niet opgemerkt te worden. Bovendien verklaarde Lucas herhaaldelijk dat alle gelovigen één van hart en ziel waren (Hand. 2:46; 4:24, 32). Als je daarbij ook in aanmerking neemt dat er een intense vervolging was tegen de gelovigen, dan zou dit ertoe kunnen leiden om te geloven dat Ananias en zijn vrouw deel uitmaakten van de gemeente.

Als Ananias en Saffira wedergeboren gelovigen waren en ze wegens hebzucht hun redding verwierpen, zou hen dat buiten het nieuwe verbond hebben gesloten en hen kandidaten hebben gemaakt voor de toorn van God (zie opmerking 4 bij Joh. 3:36).

Veel mensen vinden het moeilijk te geloven dat God een gelovige verantwoordelijk zou houden voor hebzucht en bedrog. Er zijn tenslotte tegenwoordig veel Christenen die liegen en bedriegen en we zien niet dat zij dood neervallen.

Hebreeën 6:4-6 laat zien dat alleen volwassen Christenen in staat zijn om hun redding te verwerpen. De meeste Christenen van tegenwoordig zijn niet volwassen en daarom gaat God voorbij aan hun godslasteringen, zoals Hij ook deed toen Saulus de apostel Paulus werd (zie opmerking 1 bij Matt. 12:31). Ananias en Saffira hoorden echter bij de vroege gemeente die zodanig in de openbaring van Jezus en Zijn liefde wandelde zoals mogelijk geen enkele groep ooit heeft gedaan. Ze hadden veel ervaren en moesten daarom over veel verantwoording afleggen (zie opmerking 5 bij Lucas 12:48).

²⁰ *Hand. 12:23 En terstond sloeg hem een engel des Heren, omdat hij God de eer niet gaf; en hij werd door wormen gegeten en blies de adem uit.*

²¹ *Hand. 2:3 en er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op iedervan hen;*

Opmerking 4 bij Handelingen 2:3: Dit was zowel een zichtbare als een hoorbare bovennatuurlijke manifestatie van de Heilige Geest. Deze doop ging bovendien vergezeld van de gave van het spreken in tongen. Slechts eenmaal was er een soortgelijke ervaring met de komst van de Heilige Geest (Handelingen 4:31).

²² *Hand. 14:9 Deze man luisterde naar Paulus, wanneer hij sprak, en Paulus keek hem scherp aan en zag, dat hij geloof had om genezing te vinden.*

²³ 1 Kor. 2:4-5 mijn spreken en mijn prediking kwam ook niet met meeslepemde woorden van wijsheid, maar met betoon van geest en kracht, opdat uw geloof niet zou rusten op wijsheid van mensen, maar op kracht van God.

1 Kor. 4:20 Want het Koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, maar in kracht.

²⁴ Hand. 15:37-39 En Barnabas wilde ook Johannes, genaamd Marcus, medenemen; maar Paulus bleef van oordeel, dat men niet iemand bij zich moest hebben, die hen na Pamfylië had verlaten en zich niet met hen tot het werk had begeven. En er ontstond een verbittering, zodat zij uiteengingen en Barnabas met Marcus naar Cyprus voer.

²⁵ *Hand. 11:19 Zij dan, die verstrooid werden door de verdrukking, welke in verband met Stefanus plaats vond, trokken verder tot Fenicië, Cyprus en Antiochië toe, zonder tot iemand het woord te spreken dan alleen tot de Joden.*

Opmerking 3 bij Handelingen 11:19: Antiochië was een belangrijke plaats in Syrië. Het was na Rome en Alexandrië de op twee na grootste stad in het Romeinse rijk. Nicolaüs, één van de zeven diakenen (Hand. 6:5) kwam uit Antiochië. De gelovigen die vanwege de vervolging naar Antiochië waren getrokken predikten het evangelie aan de heidenen daar en een groot aantal heidenen werd bekeerd. Barnabas werd vanuit de gemeente in Jeruzalem uitgezonden om de berichten te onderzoeken dat heidenen tot het geloof in Jezus werden bekeerd en hij reisde helemaal naar Antiochië. Nadat hij naar Tarsus was gegaan om Paulus te zoeken, bleven Barnabas en Paulus een groot aantal jaren in Antiochië (Hand. 11:26; 12:25; 13:1; 14:26-28; 15:35) en ze vertrokken voor hun eerste twee zendingsreizen vanuit Antiochië. In Antiochië werden de discipelen voor het eerst Christenen genoemd. Toen Petrus Antiochië bezocht berispte Paulus hem openlijk tegenover de gemeente voor diens schijnheiligheid (Gal. 2:11-14).

²⁶ Hand. 13:5 en te Salamis gekomen, verkondigden zij het woord Gods in de synagogen der Joden.

²⁷ Hand. 14:1 En het geschiedde evenzo te Ikonium, dat zij in de synagoge der Joden gingen en zo spraken, dat er een grote menigte, zowel van Joden als van Grieken, tot het geloof kwam.

Hand. 17:1 En hun weg nemende over Amfipolis en Apollonia, kwamen zij te Tessalonica, waar een synagoge der Joden was.

Hand. 17:10 Maar de broeders zonden terstond in de nacht Paulus en Silas naar Berea, die, daar aangekomen, naar de synagoge der Joden gingen.

Hand. 17:16-17 En terwijl Paulus te Athene op hen wachtte, werd zijn geest in hem geprikkeld, toen hij zag, dat de stad zo vol afgodsbeelden was. Hij hield daarom in de synagoge samensprekingen met de Joden en met hen, die God vereerden, en op de markt dagelijks met hen, die hij er aantrof.

Hand. 18:4 En hij hield elke sabbat besprekingen in de synagoge en trachtte Joden en Griekente overtuigen.

Hand. 18:19 En zij kwamen te Efeze aan en hen daar achterlatende, ging hij zelf naar de synagoge en hield besprekingen met de Joden.

Hand. 19:8 En Paulus ging naar de synagoge en trad drie maanden lang vrijmoedig op, om hendoor besprekingen te overtuigen aangaande het Koninkrijk Gods.

²⁸ Hand. 9:15 Maar de Here zei tot hem: Ga, want deze is Mij een uitverkoren werktuig om mijn naam te brengen voor heidenen en koningen en [de] kinderen Israëls; want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet ter wille van mijn naam.

Hand. 22:14-15 En hij zeide: De God onzer vaders heeft u voorbestemd om zijn wil te leren kennen en de Rechtvaardige te zien en een stem uit zijn mond te horen; want gij moet getuige voor Hem zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.

²⁹ Hand. 13:46 Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods werd gesproken, doch nu gij het verstoot en u het eeuwige leven niet waardig keurt, zie, nu wenden wij ons tot de heidenen.

Hand. 18:6 Maar toen dezen zich verzetten en lasterden, schudde hij zijn kleren uit en zei tot hen: Uw bloed zij op uw hoofd; ik ben er rein van, voortaan zal ik mij tot de heidenen wenden.

³⁰ Hand. 13:47 Want zo heeft ons de Here geboden: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij tot heil zoudt zijn tot aan het uiterste der aarde.

Hand. 14:1 En het geschiedde evenzo te Ikonium, dat zij in de synagoge der Joden gingen en zo spraken, dat er een grote menigte, zowel van Joden als van Grieken, tot het geloof kwam.

Hand. 17:4 En enigen van hen lieten zich overtuigen en sloten zich bij Paulus en Silas aan, en ook een grote menigte Grieken, die God vereerden, en tal van voorname vrouwen.

Hand. 17:12 Velen dan van hen kwamen tot het geloof, en van de aanzienlijke Griekse vrouwen en mannen niet weinigen.

Hand. 18:4 En hij hield elke sabbat besprekingen in de synagoge en trachtte Joden en Griekente overtuigen.

³¹ Rom. 9:1-3 Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet, want mijn geweten betuigt mij dit mede door de heilige Geest: ik heb een grote smart en een voortdurend hartzeer. Want zelf zou ik wel wensen van Christus verbannen te zijn ten behoeve van mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees.

³² Hand. 21:20-26 En zij loofden God, toen zij dit hoorden, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizenden er onder de Joden gelovig zijn geworden en allen zijn zij ijveraars voor de wet; nu heeft men hun van u verteld, dat gij alle Joden onder de heidenen afval van Mozes leert, door te zeggen, dat zij hun kinderen niet behoeven te besnijden, noch naar de gebruiken te leven. Wat is dan het geval? Zij zullen stellig horen, dat gij aangekomen zijt. Doe daarom wat wij u zeggen: Er zijn vier mannen bij ons, die een gelofte op zich genomen hebben; neem hen mede, heilig u met hen en draag de kosten voor hen, opdat zij hun hoofd kunnen laten scheren; dan zullen allen bemerken, dat van alles, wat men hun van u verteld heeft, niets waar is, maar dat gij ook zelf medegaat in de onderhouding van de wet. Maar inzake de heidenen, die tot het geloof gekomen zijn, hebben wij als ons oordeel geschreven, dat zij zich hebben te wachten voor wat de afgoden geofferd is, voor bloed, voor het verstikte en voor hoererij. Toen nam Paulus die mannen mede, en hij heiligde zich de volgende dag met hen, ging in de tempel en deed aangifte, dat de dagen der heiliging zouden duren, totdat voor ieder hunner het offer gebracht was.

³³ Hand. 28:23 En nadat zij een dag met hem hadden afgesproken, kwamen verscheidenen tot hem in zijn verblijf, wie hij met nadruk het Koninkrijk Gods voorstelde, pogende hen te overtuigen ten opzichte van Jezus, uit de wet van Mozes en de profeten, van de vroege morgen tot de avond toe.

³⁴ Luc. 24:44 Hij zei tot hen: Dit zijn mijn woorden, die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat over Mij geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en de psalmen moet vervuld worden.

³⁵ Marc. 1:23 En terstond was er in hun synagoge een mens met een onreine geest en hij schreeuwde luid. Luc. 4:33 En in de synagoge was iemand met een boze, onreine geest.

³⁶ Marc. 3:5 En nadat Hij hen, zeer bedroefd over de verharding van hun hart, rondom Zich met toorn had aangezien, zei Hij tot de mens: Streck uw hand uit! En hij strekte haar uit en zijn hand werd weder gezond. Luc. 4:22-29 En allen betuigden hun instemming met Hem en verwonderden zich over de woorden van genade, die van zijn lippen kwamen en zij zeiden: Is dit niet de zoon van Jozef? En Hij zei tot hen: Gij zult ongetwijfeld deze spreuk tot Mij zeggen: Geneesheer, genees Uzelf! Doe alle dingen, waarvan wij gehoord hebben, dat zij te Kafarnaüm geschied zijn, ook hier, in uw vaderstad. Doch Hij zeide: Voorwaar, Ik zeg u, geen profeet is aangenaam in zijn vaderstad. Doch Ik zeg u naar waarheid, er waren vele weduwen in de dagen van Elia in Israël, toen de hemel drie jaren en zes maanden lang gesloten bleef en er grote hongersnood was over het gehele land, en tot geen van haar werd Elia gezonden, doch wel naar Sarepta, bij Sidon, tot een vrouw, die weduwe was. En er waren vele melaatsen in Israël ten tijde van de profeet Elisa, en geen van hen werd gereinigd, doch wel Naäman de Syriër. En allen in de synagoge werden met toorn vervuld, toen zij dit hoorden. Zij stonden op en wierpen Hem de stad uit en voerden Hem tot aan de rand van de berg, waarop hun stad gebouwd was, om Hem van de steilte te storten.

Hand. 13:46 Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods werd gesproken, doch nu gij het verstoot en u het eeuwige leven niet waardig keurt, zie, nu wenden wij ons tot de heidenen.

Hand. 18:6 Maar toen dezen zich verzetten en lasterden, schudde hij zijn kleren uit en zei tot hen: Uw bloed zij op uw hoofd; ik ben er rein van, voortaan zal ik mij tot de heidenen wenden.

³⁷ Matt. 6:2 Wanneer gij dan aalmoezen geeft, laat het niet voor u uitbazuinen, zoals de huichelaars doen in de synagogen en op de straten, om door de mensen geroemd te worden. Voorwaar, Ik zeg u, zij hebben hun loon reeds.

³⁸ 2 Tim. 3:5 die met een schijn van godsvrucht de kracht daarvan verloochend hebben; houd ook dezen op een afstand.

³⁹ *Matt. 9:18 Terwijl Hij dit tot hen sprak, zie, een overste (der synagoge) kwam tot Hem en viel voor Hem neder, en zeide: Mijn dochter is zo juist gestorven, maar kom en leg uw hand op haar en zij zal leven.*

Opmerking 1 bij Matt. 9:18: Uit Marcus 5:22 en Lucas 8:41 blijkt duidelijk dat "een overste" zoals die hier wordt genoemd een overste van de synagoge was (in de NBG tussen haakjes gezet, wat betekent dat deze

woorden in de oorspronkelijke tekst niet voorkomen). Deze oversten hadden verschillende taken, zoals (1) het voorzitten van bijeenkomsten; (2) het aanstellen of het toestaan van leden van de synagoge of van gekwalificeerde bezoekers om te bidden, de Schrift te lezen, mensen te bemoedigen (Hand. 13:14-15); en (3) ervoor zorgen dat bij de bijeenkomsten de juiste procedures en wetten werden toegepast (Luc. 13:14). Sommige synagogen konden meerdere oversten hebben (Marc. 5:22; Hand. 13:15) waarbij er dan één het hoofd was (Hand. 18:8).

Verschillende oversten (niet noodzakelijkerwijs de oversten van de synagoge) geloofden in Jezus, waaronder Nicodemus (vgl. Joh. 3:1; 7:50-51 met Joh. 19:39), Jaïrus (Matt. 9:18; Marc. 5:23; Luc. 8:41) en Crispus (Hand. 18:8), maar niet alle oversten die in Jezus geloofden beleden Hem (Joh. 12:42-43) uit angst voor hun positie in de synagoge.

⁴⁰ Hand. 19:8-9 En Paulus ging naar de synagoge en trad drie maanden lang vrijmoedig op, om hen door besprekingen te overtuigen aangaande het Koninkrijk Gods. Maar toen sommigen verhard en ongehoorzaam bleven en ten aanhoren van de menigte kwaad bleven spreken van de weg, maakte hij zich van hen los en zonderde zijn discipelen af, terwijl hij dagelijks besprekingen hield in de gehoorzaal van Tyrannus.

⁴¹ In de NBG staat het er alsof de 450 jaar **eerder** hadden plaatsgevonden. Vergelijk dit echter met de King Jamesvertaling: *And after that he gave [unto them] judges about the space of four hundred and fifty years, until Samuel the prophet*, en met de Statenvertaling: *En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuël, den profeet*. In beide vertalingen wordt vermeld dat de 450 jaren **daarna** kwamen.

⁴² 1 Sam. 4:18 Toen hij melding maakte van de ark Gods, viel Eli achterover van zijn stoel naast de poort, brak zijn nek en stierf. Want de man was oud en zwaar. En hij was veertig jaar richter over Israël geweest.

⁴³ Ri. 2:8 En Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEREN, stierf, honderd en tien jaar oud.
1 Sam. 4:18 Toen hij melding maakte van de ark Gods, viel Eli achterover van zijn stoel naast de poort, brak zijn nek en stierf. Want de man was oud en zwaar. En hij was veertig jaar richter over Israël geweest.

⁴⁴ 1 Sam. 10:21-23 Daarna liet hij de stam Benjamin naderbij komen naar zijn geslachten, en het geslacht van Matri werd aangewezen. Ten slotte werd Saul, de zoon van Kis, aangewezen. Maar toen men hem zocht, was hij niet te vinden. Daarom stelde men nogmaals de HERE een vraag: Is de man wel hier gekomen? De HERE nu zeide: Zie, hij houdt zich ergens tussen het pakgoed schuil. Men snelde heen en haalde hem daarvandaan, en toen hij midden onder het volk stond, bleek het, dat hij een hoofd boven al het volk uitstak.

1 Sam. 10:27 Doch nietswaardige lieden zeiden: Hoe zou deze ons verlossen? Zij verachtten hem en brachten hem geen geschenk. Maar hij hield zich doof.

1 Sam. 15:17 Daarop zei Samuël: Zijt gij niet, hoewel gij klein waart in eigen oog, geworden tot een hoofd der stammen van Israël? En heeft de HERE u niet gezalfd tot koning over Israël?

⁴⁵ Spr. 16:18 Hovaardij gaat vooraf aan het verderf, en hoogmoed komt voor de val.

⁴⁶ 1 Sam. 15:23-29 weerspanningheid is zonde der toverij en ongezeggenheid is afgoderij en dienen van terafim. Omdat gij het woord des HEREN verworpen hebt, heeft Hij u verworpen, zodat gij geen koning meer zult zijn. Saul zei tot Samuël: Ik heb gezondigd, want ik heb het bevel des HEREN, uw opdracht, overtreden; maar ik vreesde het volk en ik heb naar hen geluisterd. Nu dan, vergeef toch mijn zonde; keer met mij terug, dan zal ik mij voor de HERE neerbuigen. Maar Samuël zei tot Saul: Ik zal met u niet terugkeren, want gij hebt het woord des HEREN verworpen; daarom heeft de HERE u verworpen, dat gij geen koning meer over Israël zult zijn. Toen Samuël zich omkeerde en wilde weggaan, greep Saul de slip van zijn mantel, doch deze scheurde af. Daarop zei Samuël tot hem: De HERE heeft heden het koningschap over Israël van u afgescheurd en heeft het gegeven aan uw naaste, die beter is dan gij. Ook liegt de Onveranderlijke Israëls niet en Hij kent geen berouw; want Hij is geen mens, dat Hij berouw zou hebben.

⁴⁷ 2 *En hij zeide: Gij, mannen broeders en vaders, hoort toe. De God der heerlijkheid is verschenen aan onze vader Abraham, toen hij nog in Mesopotamië was, voordat hij in Haran ging wonen,*

Opmerking 2 bij Handelingen 7:2: Stefanus sprak geïnspireerd door de Heilige Geest en geeft ons in zijn verhandeling details en inzichten in gebeurtenissen in het Oude Testament die ons begrip van wat er werkelijk gebeurde sterk doet toenemen. Stefanus zegt bijvoorbeeld dat God aan Abram verscheen. Dit is een detail dat ons in het verslag in Genesis niet wordt gegeven.

Stefanus zegt ook dat de Heer tot Abram sprak om zijn land te verlaten voordat hij in Haran ging wonen. Als je Genesis 11:31-12:4 zou lezen zonder de hulp van de verklaring van Stefanus, zou je kunnen denken dat

God tot Abram sprak nadat hij al in Haran was gaan wonen. Daarom kunnen we concluderen dat Terach, Abrams vader, zijn familie uit Ur der Chaldeeën meenam en naar Kanaän trok (Gen. 11:31). Onderweg verscheen de Heer in Mesopotamië aan Abram en gaf hem aanwijzingen voordat hij in Haran arriveerde. Bij nader onderzoek zie je dit ook in Genesis 12:1. De Schrift zegt: "De Here nu had tot Abram gezegd". De uitleg van Stefanus van de Joodse geschiedenis spreekt dus niet het verslag van het Oude Testament tegen, maar verbreedt en verheldert bepaalde punten.

⁴⁸ 1 Sam. 13:14 Maar nu zal uw koningschap niet bestendig zijn. De HERE heeft Zich een man uitgezocht naar zijn hart en de HERE heeft hem tot een vorst over zijn volk aangesteld, omdat gij niet in acht genomen hebt wat de HERE u geboden had.

⁴⁹ 1 Sam. 16:17-18 Saul zei tot zijn dienaren: Ziet voor mij uit naar iemand, die goed speelt en brengt hem tot mij. Toen antwoordde een van de knechten: Ik heb een zoon van de Betlehemiet Isaï gezien, die spelen kan; en hij is een dapper held, een krijgsman, wel ter tale, schoon van gestalte; en de HERE is met hem.

2 Sam. 6:5 David en het gehele huis van Israël dansten voor het aangezicht des HEREN, onder begeleiding van allerlei (instrumenten van) cypressehout, citers, harpen, tamboerijnen, rinkelbellen en cimbalen.

2 Sam. 23:1 Dit zijn de laatste woorden van David: Spreuk van David, de zoon van Isaï, en spreuk van de man die hoog geplaatst is, de gezalfde van Jakobs God, de liefelijke in Israëlslofzangen.

1 Kron. 16:7 Toen, op die dag, droeg David voor de eerste maal Asaf en zijn broeders op, de HERE te loven.

1 Kron. 16:37-42 Toen liet hij daar, voor de ark van het verbond des HEREN, blijven Asaf en zijn broeders om bestendig dienst te doen vóór de ark, zoals het voor elke dag was voorgeschreven; evenzo Obed-Edom en hun broeders, achtenzestig; voorts Obed-Edom, de zoon van Jedutun, en Chosa als poortwachters. De priester Sadok echter, en zijn broeders, de priesters, (liet hij blijven) voor de tabernakel des HEREN op de offerhoogte te Gibeon, om bestendig des morgens en des avonds de HERE brandoffers te brengen op het brandofferaltair en alles te volbrengen wat voorgeschreven is in de wet des HEREN, die Hij Israël geboden had. Bij hen bevonden zich Heman en Jedutun en de overige uitgelezenen, die met name waren aangewezen, om aan te heffen: Looft de HERE, want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid. Zij, Heman en Jedutun, hadden bij zich trompetten en cimbalen voor de muzikanten, en instrumenten ter begeleiding van de zang ter ere Gods. En de zonen van Jedutun stonden bij de poort.

1 Kron. 25:1 Voorts zonderden David en de legeroversten tot de dienst af de zonen van Asaf, Heman en Jedutun, die profeteerden bij het spel van citers, harpen en cimbalen.

⁵⁰ 2 Sam. 8:5-6 Toen kwamen de Arameeërs van Damascus Hadadezer, de koning van Soba, te hulp, maar David versloeg van de Arameeërs tweeëntwintigduizend man. Daarop legde David bezettingen in het Aramese rijk van Damascus, en de Arameeërs werden Davids schatplichtige onderdanen. De HERE gaf David de overwinning overal waar hij heentrok.

⁵¹ *Matt. 26:24-25a De Zoon des mensen gaat wel heen gelijk van Hem geschreven staat, doch wee die mens, door wie de Zoon des mensen verraden wordt. Het ware voor die mens goed geweest, als hij niet geboren was.*

Opmerking 1 bij Matt. 26:24: Een van de meest overtuigende bewijzen dat Jezus de Christus is zijn de honderden profetieën uit het Oude Testament die Hij vervulde. Hieronder volgt een lijst van een aantal profetieën uit het Oude Testament over Zijn dood en de vervulling ervan in het Nieuwe Testament:
Tekst OT Profetie Vervulling NT
Gen. 3:15 Overwinning over satan Kol. 2:15 Numeri 21:9 Het beeld van de slang Joh. 3:14-15 Psalm 16:9-10 Zijn lichaam zal geen ontbinding zien Hand. 2:27,31; 13:35 Psalm 22:1 Christus verlaten Marc. 15:34 Psalm 22:7-8 De Messias bespot en belachelijk gemaakt Luc. 23:35 Psalm 22:15 Het doorboren van Zijn handen en voeten Marc. 15:25; Luc. 23:33; Joh. 19:37; 20:25 Psalm 22:19 Het verdelen van de kleren en het lot werpen Luc. 23:34; Joh. 19:23-24 Psalm 34:21 Geen beenderen gebroken Joh. 19:36 Psalm 35:11 Vals beschuldigd Marcus. 14:57-58 Psalm 35:19 Zonder reden gehaat Joh. 15:24-25 Psalm 41:10 Verraden door een vriend Luc. 22:47-48 Psalm 49:16 Zijn opstanding Marcus 16:6-7 Psalm 68:19 Opgevaren en gezeten aan Gods rechterhand Marcus 16:19; Ef. 4:8 Psalm 69:22 Hij kreeg azijn te drinken Matt. 27:34,48; Marcus 15:36; Joh. 19:29 Psalm 109:25 Tot een smaad geworden, mensen schudden hun hoofd Matt. 27:39 Jesaja 50:6 In het gelaat gespuugd Matt. 26:67 Jesaja 50:6 Gegeseld Matt. 27:26 Jesaja 52:14 Zijn verschijning was wegens lichamelijke mishandeling niet menselijk meer Matt. 26:67; 27:26,29-30; Marcus 15:15-19; Joh. 19:34 Jesaja 52:15 De volkeren zullen geestelijke reiniging ontvangen Heb. 1:3 Jesaja 53:3 Hij was veracht en van mensen verlaten Joh. 1:10-11 Jesaja 53:4 Hij droeg onze ziekten Matt. 8:16-17 Jesaja 53:5-6 Hij werd doorboord om onze overtredingen Rom. 4:25; 1 Pet. 3:18 Jesaja 53:7 Hij deed Zijn mond niet open Matt. 26:63; 27:12,14; Marcus 14:61; 15:5; 1 Petr. 2:23 Jesaja 53:9 Hij werd begraven bij de rijken Matt. 27:57-58; 60 Jesaja 53:11 Hij zal velen rechtvaardig maken Rom. 3:26; 5:19 Jesaja 53:12 Hij werd onder de overtreders geteld Marcus 15:28; Luc. 22:37 Jesaja 53:12 Hij werd met misdadigers gekruisigd Marcus 15:27-28 Jona 1:17 Het teken van de profeet, Jona Matt. 12:40; 16:4 Micha 4:14 Met een roede op de kinnebakken slaan Matt. 27:30 Zach. 11:12 Hij werd

voor dertig zilverstukken verraden Matt. 26:15 Zach. 11:13 Het geld werd gebruikt om het veld van de pottenbakker te kopen Matt. 27:5-10 Zach. 13:7 De herder is geslagen en de schapen verstrooid Matt. 26:31; Marcus 14:27

⁵² *Joh. 17:3 Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.*

Opmerking 94 bij Joh. 17:3: Om volledig te begrijpen wat eeuwig leven is, helpt het om te begrijpen wat het niet is. Eeuwig leven betekent niet eeuwigdurend leven. Iedereen leeft eeuwigdurend, ofwel in de hemel, ofwel in de hel. Eeuwig leven is ook niet om eeuwig in de zegeningen van de hemel te leven, in tegenstelling tot gefolterd te worden in de hel. Joh. 3:36 en 5:24 laten zien dat eeuwig leven voor de gelovige in de tegenwoordige tijd staat.

Hier definieert Jezus eeuwig leven als het kennen van God de Vader en Jezus Christus. Dit woord "kennen" spreekt van intimiteit in plaats van alleen maar verstandelijke kennis (zie opmerking 9 bij Joh. 8:32 en opmerking 2 bij Joh. 10:27). Eeuwig leven is daarom het hebben van een intieme, persoonlijke relatie met God de Vader en Jezus de Zoon.

Volgens Johannes 3:16 gaat het bij redding om deze intimiteit met God. Vergeving van onze zonden is niet het uiteindelijke doel van redding, maar het is deze intimiteit met de Vader. Natuurlijk stierf Jezus om vergoeding van onze zonden te bewerkstelligen, omdat onvergeven zonden ons afhielden van intimiteit met God. Zonde was een obstakel dat tussen God en ons in stond. Daar moest mee worden afgerekend en dat is ook gebeurd. Maar iedereen die redding alleen maar beschouwt als vergoeding van zonden en het daarbij laat, loopt het eeuwige leven mis.

Redding was bedoeld als een manier om weer in harmonie met God terug te komen. In plaats daarvan wordt het vaak voorgesteld als een manier om te ontsnappen aan de problemen van dit leven en later de veroordeling tot de hel. Het is mogelijk wedergeboren te zijn met dit soort denken, maar het gebeurt vaker wel dan niet dat mensen die door dit soort bediening gered worden de Heer beschouwen als iemand die hen helpt in tijden van een crisis en ze leren Hem niet werkelijk kennen.

De kerk heeft vergoeding van zonden gepredikt in plaats van een relatie met God. Vergeving van zonden is een essentiële stap tot een relatie met God waar niet aan voorbij kan worden gegaan, maar het is niet eeuwig leven. Jezus stierf niet voor ons omdat Hij medelijden had met onze op handen zijnde ondergang, maar Hij stierf voor ons uit liefde (Joh. 3:16) – een liefde die weer verlangde naar een intieme gemeenschap met de mens, waarvoor Hij hem oorspronkelijk had geschapen (Gen. 3:8; Openb. 4:11).

De levendige kerk van de eerste eeuw leefde in een relatie met God en verkondigde aan anderen dat Jezus de enige weg was om deze relatie te verkrijgen (Joh. 14:6). Zonder moderne technologie of grote sommen geld keerden ze met dit evangelie de bestaande wereld ondersteboven (Hand. 17:6).

De tegenwoordige kerk, met alle voordelen van nu, heeft weinig impact op onze wereld, omdat we over zonde en de gevolgen daarvan prediken in plaats van over een relatie met de Almachtige God. De meeste niet-gelovigen zijn zo bezig met hun "hel op aarde" dat ze niet echt nadenken over hun eeuwige toekomst, of het kan hun niet schelen. Ze hebben het gehad met de religie. Ze zoeken naar iets dat de leegheid van binnen kan vullen. Onze intieme relatie (eeuwig leven) met de Vader kan dat doen.

⁵³ *Lucas 2:26 En hem was door de heilige Geest een godsspraak gegeven, dat hij de dood niet zou zien, eer hij de Christus des Heren gezien had.*

Opmerking 1 bij Lucas 2:26: Openbaringskennis is onmiskenbaar iets anders dan kennis die je door leren hebt opgedaan. Simeon was niet door een mens onderwezen dat hij de Christus des Heren zou zien, maar hij had die kennis eenvoudig van God gekregen. De Heilige Geest is degene die kennis verschaft (Luc. 2:26; Joh. 14:26; 16:12-15); het is altijd de waarheid (1 Joh. 2:27); rein (Jac. 3:17); en beschikbaar voor alle gelovigen (1 Kor. 2:9-16; Kol. 3:10).

⁵⁴ *Psalm 2:7 Ik wil gewagen van het besluit des HEREN: Hij sprak tot mij: Mijn zoon zijt gij; Ik heb u heden verwekt.*

⁵⁵ *Lev. 17:10-14 Ieder van het huis Israëls en van de vreemdelingen, die in hun midden vertoeven, die enig bloed eet – tegen zo iemand, die dat bloed gegeten heeft, zal Ik mijn aangezicht keren en hem uit het midden van zijn volk uitroeien. Want de ziel van het vlees is in het bloed en Ik heb het u op het altaar gegeven om verzoening over uw zielen te doen, want het bloed bewerkt verzoening door middel van de ziel. Daarom heb Ik tot de Israëlieten gezegd: Niemand van u zal bloed eten. Ook de vreemdeling, die in uw midden vertoeft, zal geen bloed eten. En ieder van de Israëlieten en van de vreemdelingen, die in uw midden vertoeven, die een stuk wild of gevogelte jaagt, dat gegeten mag worden, zal het bloed daarvan uitgieten en dat bedekken met aarde. Want, wat de ziel van alle vlees betreft – het bloed ervan is zijn ziel; daarom heb Ik tot de Israëlieten gezegd: Gij zult van generlei vlees bloed eten, want de ziel van alle vlees is het bloed: ieder die het eet, zal uitgeroeid worden.*

Lev. 18:6 Niemand zal naderen tot zijn naaste bloedverwant, om de schaamte te ontbloten: Ik ben de HERE.

Lev. 20:2-5 Tot de Israëlieten zult gij zeggen: Iedere Israëliet en iedere vreemdeling, die in Israël vertoeft, die van zijn kinderen aan de Moloch geeft, zal zeker ter dood gebracht worden: het volk des lands zal hem stenigen. Ook zal Ik mijn aangezicht tegen die man keren en hem uit het midden van zijn volk uitroeien, omdat hij van zijn kinderen aan de Moloch gegeven heeft, om mijn heiligdom te verontreinigen en mijn heilige naam te ontwijden. Indien echter het volk des lands oogluikend toelaat, dat die man van zijn kinderen aan de Moloch geeft en hem niet ter dood brengt, dan zal Ik mijn aangezicht tegen die man en tegen zijn geslacht keren en Ik zal hem en allen die hem in zijn overspelige verering van de Moloch volgen, uit het midden van hun volk uitroeien.

Lev. 20:6 En iemand, die zich tot de geesten van doden of tot waarzeggende geesten wendt, om die overspelig na te lopen – tegen zo iemand zal Ik mijn aangezicht keren en hem uit het midden van zijn volk uitroeien.

Lev. 20:27 Wanneer een man of een vrouw door zich de geest van een dode laat spreken of een waarzeggende geest bezit, zullen zij zeker ter dood gebracht worden; stenigen zal men hen, hun bloedschuld is op hen.

Lev. 20:9 Wanneer er iemand is, die zijn vader of zijn moeder vervloekt, die zal zeker ter dood gebracht worden; zijn vader of zijn moeder heeft hij vervloekt, zijn bloedschuld is op hem.

⁵⁶ 2 Petr. 3:9 De Here talmt niet met de belofte, al zijn er, die aan talmen denken, maar Hij is lankmoedig jegens u, daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, doch dat allen tot bekering komen.

⁵⁷ Joh. 14:6 Jezus zei tot hem: Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij.

⁵⁸ *17 En Ananias ging heen en kwam in het huis, en hij legde hem de handen op en zeide: Saul, broeder, de Here heeft mij gezonden, Jezus, die u verschenen is op de weg, waarlangs gij gekomen zijt, opdat gij weer zoudt zien en met de heilige Geest vervuld worden.*

Opmerking 7 bij Handelingen 9:17: Door het lezen van wat Saulus zelf vertelde over deze zelfde gebeurtenis (Hand. 22:12-16) kunnen we opmaken dat Ananias ook tot Saulus sprak over de roeping die God op zijn leven had gelegd, waarschijnlijk op grond van de informatie die de Heer hem in vers 15 gaf.

⁵⁹ Hand. 22:17-21 En het overkwam mij, toen ik te Jeruzalem was teruggekeerd en in de tempel aanbad, dat ik in zinsverrukking geraakte, en dat ik Hem zag, die tot mij zeide: Haast u en vertrek spoedig uit Jeruzalem, want zij zullen van u geen getuigenis over Mij aannemen. En ik zeide: Here, zij weten zelf, dat ik het was, die hen, die in U geloofden, liet gevangen zetten en in de synagogen geselen; en toen het bloed van uw getuige Stefanus vergoten werd, werkte ik daaraan met volle instemming mede en bewaarde de kleren van hen, die hem doodden. En Hij zei tot mij: Ga heen, want Ik zal u uitzenden, ver weg, naar de heidenen.

⁶⁰ Jes. 49:6 Hij zegt dan: Het is te gering, dat gij Mij tot een knecht zoudt zijn om de stammen van Jakob weder op te richten en de bewaarden van Israël terug te brengen; Ik stel u tot een licht der volken, opdat mijn heil reike tot het einde der aarde.

⁶¹ 2 Petr. 1:18-20 En deze stem hebben ook wij uit de hemel horen komen, toen wij met Hem op de heilige berg waren. En wij achten het profetische woord (daarom) des te vaster, en gij doet wèl, er acht op te geven als op een lamp, die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten. Dit moet gij vooral weten, dat geen profetie der Schrift een eigenmachtige uitlegging toelaat.

⁶² *Joh. 20:29 Jezus zei tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven.*

Opmerking 4 bij Joh. 20:29: Het soort geloof dat Tomas gebruikte, was een menselijk of natuurlijk geloof dat gebaseerd was op wat hij kon zien. Jezus zei dat er een grotere zegen verworven kon worden. Deze grotere zegen komt voort uit het gebruik van een bovennatuurlijk, goddelijk geloof dat alleen op Gods Woord is gebaseerd. (zie opmerking 2 bij Matt. 8:10).

Menselijk geloof kan alleen maar gebaseerd zijn op fysiek "bewijs". Het kan niet geloven wat het niet kan zien. Gods soort geloof, dat aan iedere gelovige is gegeven (Rom. 12:3) is echter genoeg bewijs (Heb. 11:1, zie opmerking 2 bij Matt. 17:20 en opmerking 8 bij Marc. 11:24).

⁶³ Hand. 14:5-7 En toen er een oploop kwam, zowel van heidenen als van Joden met hun oversten, om hen te mishandelen en te stenigen, namen zij, de toestand overzien hebbende, de wijk naar de steden van Lykaonië, Lystra en Derbe en omgeving, en verkondigden daar een tijd lang het evangelie.

Hand. 14:21 En toen zij aan die stad het evangelie verkondigd en er verscheidene discipelen gemaakt hadden, keerden zij terug naar Lystra, Ikonium en Antiochië.

Hand. 16:1-4 En hij kwam ook te Derbe en te Lystra. En zie, er was daar een zeker discipel, genaamd Timoteüs, de zoon van een gelovige Joodse vrouw, maar van een Griekse vader, en hij stond goed bekend bij de broeders van Lystra en Ikonium. Paulus wilde, dat deze met hem zou gaan en hij nam hem tot zich en besneed hem ter wille van de Joden in die plaatsen, want iedereen wist, dat zijn vader een Griek was. En toen zij de steden langs reisden, gaven zij hun de beslissingen, die door de apostelen en de oudsten te Jeruzalem genomen waren, om die te onderhouden.

Hand. 18:23 En toen hij daar een tijd lang geweest was, ging hij weer weg en doorreisde achtereenvolgens het land van Galatië en Frygië om al de discipelen te versterken.

⁶⁴ Hand. 14:3 Zij verkeerden daar dan geruime tijd, vrijmoedig sprekende in vertrouwen op de Here, die getuigenis gaf aan het woord zijner genade en tekenen en wonderen door hun handen deed geschieden.

Hand. 14:1 En het geschiedde evenzo te Ikonium, dat zij in de synagoge der Joden gingen en zospraken, dat er een grote menigte, zowel van Joden als van Grieken, tot het geloof kwam.

Hand. 14:5-6 En toen er een oploop kwam, zowel van heidenen als van Joden met hun oversten, om hen te mishandelen en te stenigen, namen zij, de toestand overzien hebbende, de wijk naar de steden van Lykaonië, Lystra en Derbe en omgeving.

Hebt u vragen of commentaar n.a.v. deze studie of vertaling, neem dan gerust [contact](#) met ons op.

Over de auteur:

Het onderwijs van Andrew Wommack bereikt miljoenen christenen over de hele wereld. Dit radicale onderwijs doorbreekt tradities en leringen die soms generaties lang zijn overgeleverd, maar niet gebaseerd blijken te zijn op een grondig kennen en begrijpen van Gods Woord. Door Wommacks onderwijs vallen voor veel christenen de puzzelstukjes van de Bijbel op hun plaats, waardoor het weer een springlevend boek wordt dat hen leven geeft, zoals God het altijd bedoeld heeft.

Indien u bent gezegend door deze studie, geef haar door aan anderen van wie u denkt dat ze erdoor gezegend kunnen worden. Ook kunt u de verspreiding van het onderwijs van Andrew Wommack in Nederland ondersteunen door een gift over te maken op rekening IBAN: NL83 RABO 0114 1764 85 t.n.v. Andrew Wommack Ministries Nederland te Naarden. Ook kunt u overwegen partner te worden. Dit is al mogelijk vanaf €10,- per maand. Iedere nieuwe partner ontvang een boek naar keuze (ter waarde van van max. €12,-).

Inmiddels zijn de meerdere studies van Andrew Wommack in boekvorm in het Nederlands verschenen. Graag verwijzen wij u daarvoor naar onze website www.andrewwommack.nl